

Vi viser samfundssind ud over det sædvanlige: Danskerne vil redde liv som aldrig før

Danskernes vilje til at træde til i forbindelse med hjertestop vokser fortsat – det dokumenterer den store tilslutning til frivilligordninger med hjerteløbere og akuthjælpere, og nu viser helt nye tal fra Dansk Hjertestopregister, at flere end nogensinde før modtager hjertelungeredning inden ambulancens ankomst, hvilket kan have stor betydning for overlevelsen. Den 16. oktober er international Hjertestarterdag, og i hele verden tilbydes borgere gratis introduktion til hjertelungeredning og brug af hjertestarter. I Danmark er det Dansk Råd for Genoplivning og TrygFonden, der står bag Hjertestarterdagen, og de to organisationer opfordrer alle danskere til at genopfriske førstehjælpsfærdighederne og til at bidrage til, at flere hjertestartere bliver døgntilgængelige.

I løbet af de seneste to årtier har vi i Danmark oplevet en firedobling i andelen af hjertestop, hvor personer træder til før ambulancens ankomst. Tilbage i 2001 havde vi i Danmark en såkaldt bystander-rate på 19 pct. Det fik i 2004 Dansk Råd for Genoplivning og TrygFonden til at sætte et meget ambitiøst mål om at hæve bystander-raten til over 50 pct. Dengang var målet mere ment som en vision end et egentligt opnåeligt mål, men allerede få år senere nåede Danmark forbi de 50 pct., og i dag offentliggør Dansk Hjertestopregister, at vi i Danmark nu har nået en bystander-rate på over 79 pct. Det betyder, at der i otte ud af ti tilfælde er mennesker, der træder til for at hjælpe personen med hjertestop.

- Udviklingen i den danske bystander-rate er vanvittig imponerende og uden sidestykke, hvis vi kigger internationalt. Vi befinder os nu i verdenseliten sammen med Norge og Sverige. Det er rigtig vigtigt, for vores nyeste tal fra Dansk Hjertestopregister viser, at hvis ingen træder til med genoplivning inden ambulancens ankomst, så overlever kun godt 6 pct. Men hvis der bliver trådt til med hjertemassage inden ambulancens ankomst, så overlever over dobbelt – ja, næsten tre gange – så mange. Vi ved også, at op mod 70 pct. af de personer, der stødes med en hjertestarter inden ambulancens ankomst, kan overleve. Derfor er dagens tal så glædelige, siger forskeren bag de nye tal fra Dansk Hjertestopregister, Kristian Bundgaard Ringgren, læge og forsker på Aalborg Universitetshospital.

Mange flere overlever hjertestop

I Danmark rammes årligt knapt 5.200 danskere af hjertestop uden for hospital. Det svarer til ca. 14 personer hver dag. Overlevelsen efter hjertestop uden for hospital er i dag ca. 16 pct., hvilket er fire gange højere end overlevelsen i 2001. Den høje overlevelse placerer Danmark i en helt særlig liga internationalt.

Når man sammenligner overlevelsen i Danmark med andre lande, er den bedste metode at sammenligne antal overleverede pr. 100.000 indbyggere. Det har forskerne bag Dansk Hjertestopregister gjort med de nye tal, og de viser, at vi på overlevelsen er langt foran vores nordiske naboer.

- Når vi kigger på overlevelsen pr. 100.000 indbyggere, bliver det tydeligt, at vi i Danmark har fået særligt godt styr på overlevelsen efter hjertestop. I Danmark overlever cirka 13 pr. 100.000 indbyggere. I Norge er det otte personer, der overlever, og i Sverige ligger landets bedste område på 11 overleverede, mens landsgennemsnittet er et godt stykke lavere. Der er

mig bekendt heller ingen andre, der på nationalt niveau kan fremvise så høj en overlevelse. Danmark ligger i dag på samme niveau som King County omkring den amerikanske storby Seattle i USA, som hidtil har været førende på området. Men vi skal stadig forbedre os, og det skal vi selvfølgelig arbejde på, siger Kristian Bundgaard Ringgren.

Efter et mangeårigt strategisk fokus på at hæve bystander-raten i Danmark med henblik på at øge overlevelsen efter hjertestop uden for hospital, er tiden nu nået til for alvor at tage nye værktøjer i brug.

- Danskerne viser et helt enestående samfundssind ved i stigende grad at træde til, og de har derfor en meget stor aktie i de flotte bystander-tal, vi nu kan fremlægge. Hvis bystander-raten skal øges yderligere, så ligger opgaven fremadrettet i høj grad hos akutberedskaberne, hvor vi hele tiden arbejder på at øge erkendelsen af hjertestop. Det gør vi fx ved brug af kunstig intelligens, der kan hjælpe med at erkende hjertestop, fortæller Fredrik Folke, professor ved Københavns Universitet, overlæge og forskningsleder i Region Hovedstadens Akutberedskab og overlæge i kardiologi på Herlev-Gentofte Hospital.

Frivillige rummer stort potentiale

I Danmark findes der i dag en række akuthjælper- og hjerteløberordninger, og i foråret 2020 fik Danmark sin første landsdækkende hjerteløberordning, der nu er tæt på at runde 100.000 frivillige hjerteløbere i hele landet. For professor Fredrik Folke, der er en af arkitekterne bag den landsdækkende ordning TrygFonden Hjerteløber, viser de nye tal fra Dansk Hjertestopregister en vej i forhold til det fortsatte arbejde med at øge overlevelsen efter hjertestop.

- Vi har i Danmark kæmpet lidt med at få de offentligt tilgængelige hjertestartere i brug ved hjertestop. I 2019 blev 11 pct. af de personer, der faldt om med hjertestop uden for hospital, stødt med en hjertestarter, inden ambulancen ankom. I det offentlige rum bliver der stødt med en hjertestarter i knap en fjerdedel af alle tilfælde, inden ambulancen kommer frem. Det er en meget positiv udvikling. Men i private hjem, hvor tre ud af fire hjertestop uden for hospital forekommer, stødes kun knap 7 pct. inden ambulancens ankomst. Det tal skal vi have forbedret, hvis vi for alvor skal skabe en yderligere positiv udvikling i overlevelsen efter hjertestop, siger Fredrik Folke og fortsætter:

- Vi tror på, at der ligger et enormt potentiale i frivilligordninger med hurtig udbringning af hjertestartere og start af hjertelungeredning før ambulancens ankomst. I Hjerteløberordningen undersøger vi, hvordan vi bedst kan aktivere de mange frivillige, og de nyeste forskningsresultater viser bl.a., at chancen for at blive stødt med en hjertestarter er væsentligt højere, når hjerteløberne kommer frem før ambulancen. Jeg tror på, at vi i de kommende år – med hjælp fra de mange tusinde frivillige – kan højne overlevelsen yderligere, fortæller Fredrik Folke.

Alle hjertestartere skal være tilgængelige hele døgnet

Hvis potentialet i danskernes samfundssind og de forskellige frivilligordninger skal udnyttes til fulde, så flere dermed får stød med en hjertestarter inden ambulancens ankomst, er det nødvendigt, at der er hjertestartere til stede, som er fuldt tilgængelige for de frivillige hjerteløbere og akuthjælpere samt eventuelle vidner til et hjertestop.

Der er lige nu 20.500 registrerede hjertestartere i Danmark. Godt halvdelen af dem – 11.800 – er tilgængelige alle dage døgnet rundt. TrygFonden opfordrer i anledning af Hjertestarterdagen

Hjertestarterdagen

2020 alle, der ejer en hjertestarter, til at registrere den på det landsdækkende hjertestarter-netværk og til at gøre hjertestarteren tilgængelig for alle døgnet og året rundt.

- Når man hænger en hjertestarter op, gør man det af et godt hjerte, og fordi man tænker, at den en dag kan være med til at redde liv. Men en hjertestarter gavner meget sjældent, hvis den hænger bag lås og slå, og derfor er vores opfordring til alle ejere af hjertestartere, at de skal placeres, så de er tilgængelige for alle i nærområdet hele døgnet – også de frivillige hjerteløbere. Det er også vigtigt at registrere hjertestarterne på hjertestarter.dk, så vagtcentralen kan se hjertestarteren og henvise til den, når en borger ringer 1-1-2 om hjertestop. Ligeledes vil det betyde, at hjerteløberne via Hjerteløber-appen kan blive guidet til hjertestarteren, når den skal bringes hen til et hjertestop, siger Grethe Thomas, projektchef i TrygFonden.

Alle kan redde liv

Hjertestarterdagen er en international begivenhed, der hvert år den 16. oktober i lande verden over sætter fokus på, at alle kan redde liv ved hjertestop. I Danmark er det Dansk Råd for Genoplivning, der sammen med TrygFonden står bag Hjertestarterdagen. I forbindelse med Hjertestarterdagen i år lanceres tre korte trin, der gør det let at huske, hvordan man træder til ved hjertestop: "Ring op, Tryk ned, Giv stød".

- På Hjertestarterdagen er vi normalt til stede på gader og stræder over hele Danmark for at introducere børn og voksne til livreddende førstehjælp og brug af en hjertestarter. Det er vi også i år, men i mindre grad som følge af COVID-19. Til gengæld tilbyder Hjertestarterdagen i år gratis online-introduktioner af livreddende førstehjælp med hjertelungeredning og brug af hjertestarter i fokus. Det håber vi, at mange vil benytte sig af, så vi i fællesskab kan fortsætte den gode udvikling med overlevelsen efter hjertestop i Danmark, siger Lisbet Schønau, sekretariatschef i Dansk Råd for Genoplivning.

Hjertestarterdagen afholdes for 8. gang i Danmark og er en årlig tilbagevendende begivenhed, der markeres i hele verden. I Danmark er det Dansk Råd for Genoplivning og TrygFonden, som står bag. Man kan finde fysiske arrangementer dér, hvor man bor, samt tider for online-førstehjælpsintroduktioner på Hjertestarterdagen.dk.

Se vedhæftede faktaark for flere resultater fra Dansk Hjertestopregister.

Læs mere om genoplivning og Hjertestarterdagen på genoplivning.dk.

Antallet af registrerede hjertestartere i Danmark

På Hjertestarternetværket (Hjertestarter.dk) er der pr. 15. oktober 2020 registreret 20.511 hjertestartere. Heraf gælder, at:

- 11.811 hjertestartere (svarende til 58 pct.) er tilgængelige døgnet rundt
- 7.501 hjertestartere er tilgængelige i et begrænset tidsrum
- 1.165 hjertestartere er bag lås og slå

På regionsbasis er der pr. 15. oktober 2020 registreret:

Region Nordjylland: 2.076 hjertestartere, hvoraf 1.362 svarende til 66 pct. er døgnåbne

Region Midtjylland: 4.289 hjertestartere, hvoraf 2.630 svarende til 61 pct. er døgnåbne

DANSK
RÅD FOR
GENOPLIVNING

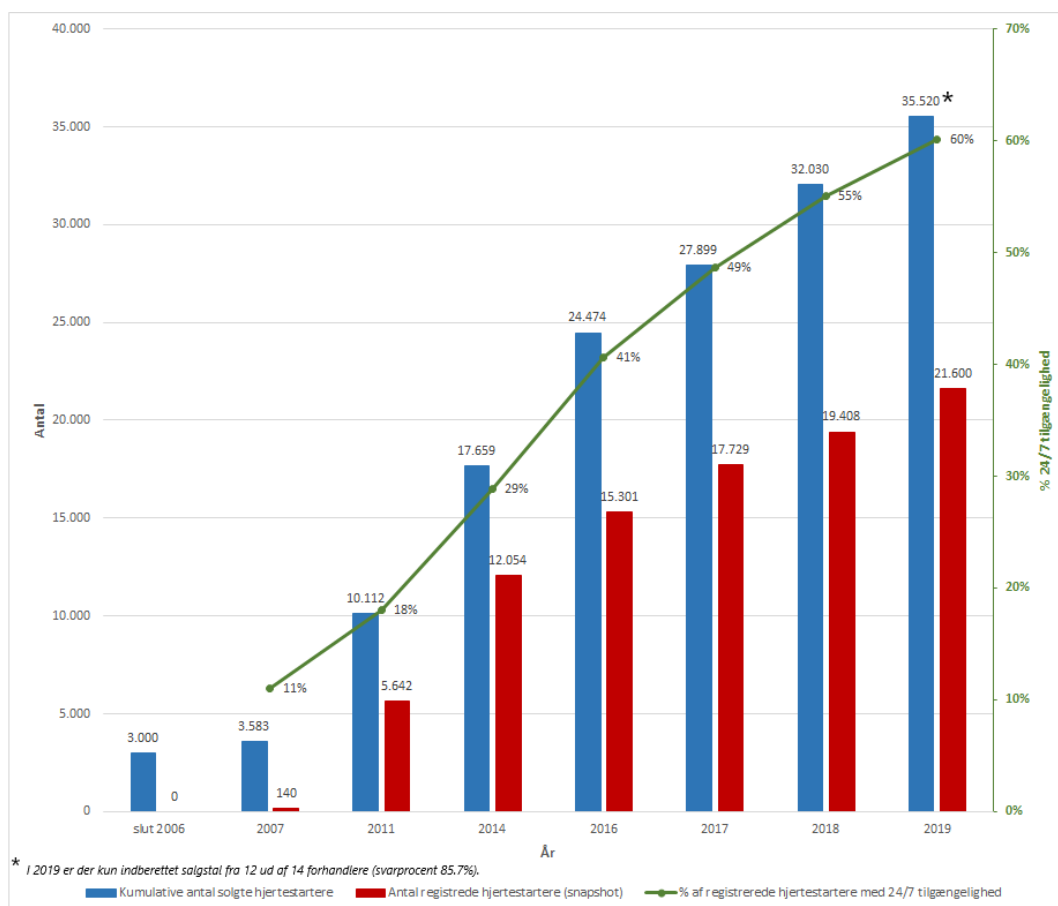
TrygFonden

Region Syddanmark: 4.601 hjertestartere, hvoraf 2.717 svarende til 59 pct. er døgnåbne
Region Sjælland: 3.034 hjertestartere, hvoraf 1.969 svarende til 65 pct. er døgnåbne
Region Hovedstaden: 6.511 hjertestartere, hvoraf 3.133 svarende til 48 pct. er døgnåbne

Ikke alle hjertestartere bliver registreret

Når hjertestarterne er registrerede på hjertestarter.dk, kan vagtcentralerne se dem og henvise folk til den nærmeste hjertestarter, når de ringer 1-1-2. Desværre er det langt fra alle hjertestartere, som er registrerede på hjertestarter.dk.

For yderligere information, kontakt

- Kristian Bundgaard Ringgren, læge og forsker, Aalborg Universitetshospital, tlf.: 22 85 26 67, e-mail: kristian.bundgaard@rn.dk
- Fredrik Folke, professor ved Københavns Universitet, overlæge og forskningsleder i Region Hovedstadens Akutberedskab og overlæge i kardiologi på Herlev-Gentofte Hospital, tlf.: 28 18 29 78, e-mail: fredrik.folke@regionh.dk
- Grethe Thomas, projektchef i TrygFonden, tlf.: 41 77 93 00, e-mail: gt@trygfonden.dk
- Lisbet Schønau, sekretariatschef i Dansk Råd for Genoplivning, tlf.: 23 25 86 47, e-mail: ls@genoplivning.dk

